

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічерета Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальника сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічерета. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

References

1. Gawande A. Being Mortal: Medicine and What Matters in the End. Metropolitan Books, New York, USA, 2014. URL: <https://www.theguardian.com/books/2014/oct/22/being-mortal-medicine-what-matters-atul-gawande-review>.
2. Farson R. Management of the Absurd: Paradoxes in Leadership. Touchstone, New York, USA, 1996. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/Management-of-the-absurd-%3A-paradoxes-in-leadership-Farson-Crichton/261bdb3343ef26ffed43f1b213ea9f7f1ff8d575>.
3. Рудінська О. В., Кусик Н. Л., Жмай О. В. Імплементация синергії функцій менеджера та лікаря в управлінській діяльності на прикладі клінік Одеського національного медичного університету. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-104>.
4. Жмай О. В., Вашковська М. С. Вплив soft skills на розвиток кар'єри в період коронакризи. *Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., 29–30 березня 2021 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» [та ін.]. Київ : КНЕУ, 2021. С. 106–109.

КОМАНДНА РОБОТА ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Жовтенко О. В.

к. мед. н., асистент кафедри акушерства і гінекології

Шевченко О. І.

к. мед. н., асистент кафедри акушерства і гінекології

Одеський національний медичний університет

У реаліях сьогодення, а саме запровадження воєнного стану в Україні з 24 лютого 2022 р., є певні складнощі в проведенні очного навчання здобувачів освіти, тому дистанційне навчання стало єдиною доступною формою в системі освіти. Так, відповідно до Закону України «Про освіту» статті 571 щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, зазначено, що здобувачам освіти, які в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні або окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період), були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче

місце, місце навчання, незалежно від місця їхнього проживання (перебування) на час особливого періоду гарантується організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників [1].

Оптимізація навчального процесу у вищому медичному закладі освіти — це приведення системи викладання до такого рівня, який забезпечить здобувачу вищої освіти теоретичні знання та допоможе у формуванні його фахової компетентності.

Навчальний процес під час практичного заняття передбачає раціональне поєднання засвоєння теоретичних знань та елементів імітаційного і симуляційного навчання. В умовах змішаного та дистанційного формату навчання — це єдиний можливий варіант для засвоєння матеріалу з клінічних дисциплін, імплементації теоретичних знань в практичну медицину та формування у здобувачів вищої медичної освіти клінічного мислення, професійних компетентностей, не порушуючи етико-деонтологічних принципів.

Активні форми навчання об'єднують форми індивідуального і колективного засвоєння навчального матеріалу. Серед цих форм навчання використовується аналіз конкретних клінічних ситуацій, вирішення практичних завдань, ділова гра [2, с. 3–5].

Під час вивчення дисципліни «Акушерство та гінекологія» нами активно використовується практика командної роботи здобувачів вищої освіти над клінічними випадками за темами дисципліни (реальні випадки з практичної діяльності викладачів кафедри без наведення паспортних даних пацієнта) як важливий компонент навчального процесу та інструмент підвищення навичок взаємодії у колективній роботі, формування відповідальності у здобувачів освіти.

Перед застосуванням методики командної роботи над клінічним випадком для закріплення навчального матеріалу проводиться демонстрація презентації за тематикою заняття, після чого викладач демонструє практичні навички на фантомах.

Побудова практичної частини починається зі складання сценарного плану, який містить в собі вибір клінічної ситуації, учасників гри та конкретний перелік сценарію, визначення місця події (приймальне відділення, операційна, пологове відділення та ін.), підготовка даних клінічних, інструментальних та лабораторних досліджень.

Група здобувачів розподіляється на дві команди з наданням однакових мінімальних вихідних даних клінічного випадку, після чого здобувачі працюють у групі, обговорюючи кейс [3; 4], запитуючи ви-

кладача про необхідні результати лабораторних та інструментальних досліджень (за наявності), об'єктивних даних тощо.

Доцільність рішень, які приймаються в ролі лікаря, обґрунтовуються уголос. За розвитком гри викладач вносить різноманітну додаткову інформацію, що ускладнює клінічну ситуацію і переводить її в різні напрями. Вирішення ситуацій, що виникають в ході роботи, є важливими для рішення комунікативної провідної компетентності. Отже, командну роботу над реальними клінічними випадками слід розглядати як соціальний та психологічний досвід практичної роботи здобувачів вищої освіти. Завдяки цьому здобувачі вищої освіти засвоюють конкретні методи аналізу ситуацій у вербальних і невербальних формах.

Розгляд командної роботи здобувачів вищої освіти дає змогу аналізувати рішення та дії всіх учасників. Важливим є включення в процес усіх присутніх здобувачів вищої освіти, що надає можливість «програвати» кожним з них усі ролі. Під час розгляду кожний здобувач може закріпити та проявити комунікативні навички.

Викладач має можливість оцінити, окрім знань здобувача вищої освіти, активність кожного учасника процесу, його залученість у процес та лідерські й організаційні якості.

Висновки. Застосовані підходи до навчального процесу допомагають здобувачам вищої освіти отримати необхідні знання шляхом вивчення та аналізу різноманітної інформації щодо практичної діяльності лікаря.

Командна робота сприяє підвищенню мотивації засвоєння теоретичного матеріалу та навичок практичної діяльності лікаря.

Імплементация командної роботи в освітній процес дає змогу максимально наблизити до реалій спілкування з пацієнтом.

Література

1. Закон України «Про освіту» : редакція від 06.04.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

2. Руда О. Ю., Сухоставець Н. П., Приходченко С. В. Аналіз сучасних освітніх технологій та методик навчання в медичних закладах вищої освіти України. *Академічні візії*. 2023. № 17. С. 1–8.

3. Ситуаційні задачі з гінекології : навч. посіб. / І. З. Гладчук, А. Г. Волянська, Г. Б. Щербина та ін. ; за ред. проф. І. З. Гладчука. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 164 с.

4. Ситуаційні задачі з акушерства : навч. посіб. / В. М. Запорожан, А. Г. Волянська, Г. Л. Лавриненко та ін. ; за ред. акад. НАМН України, проф. В. М. Запорожана. Одеса : ОНМедУ, 2014. 140 с.

ПЕРШИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЕМБОЛІЗАЦІЇ ГІЛОК ЧЕРЕВНОГО СТОВБУРА В ЛІКУВАННІ КРОВОТЕЧ ПРИ ГОСТРОМУ ПАНКРЕОНЕКРОЗІ

Загороднюк О. М.

к. мед. н., асистент кафедри хірургії

Новосад Є. М.

к. мед. н., асистент кафедри хірургії

Одеський національний медичний університет

Гострий панкреонекроз є надзвичайно тяжким захворюванням, яке характеризується високою летальністю як за рахунок тяжкості самого захворювання, так і його ускладнень. Найбільш загрозливим ускладненням є кровотеча з ерозованих судин підшлункової залози, яку надзвичайно важко локалізувати та зупинити при хірургічному втручанні за рахунок некротично-запальних змін тканин. В нашій клініці ми застосували артеріальну емболізацію в лікуванні ерозивних кровотеч при панкреонекрозі.

Артеріальну емболізацію нами було використано в лікуванні 7 хворих на панкреонекроз, в яких у післяопераційному періоді розвинулися шлунково-кишкові кровотечі. Усі хворі до емболізації були прооперовані: виконано некрсеквестрехтомію з дрениванням. Усі хворі отримували повний комплекс інфузійної та консервативної терапії в умовах відділення інтенсивної терапії. У всіх хворих кровотечу було виявлено виділенням крові по післяопераційних дренажах (у всіх з правого боку), а тяжкість стану не давала змоги виконати релапаротомію, тобто емболізації виконувались як «операції відчаю». Артеріальний доступ проводили з правої стегнової артерії за Сельдінгером, наступним етапом катетеризовувався черевний стовбур і виконувалася целиакографія. Жодного разу при целиакографії джерела кровотечі виявлено не було. Далі проводилася селективна і суперселективна катетеризація печінкової артерії та її гілок. У трьох випадках було діагностовано гостру кровотечу з *a. pancreato-duodenalis*, в одному випадку з гілок *a. hepatica propria*. У трьох випадках джерела кровотечі не виявлено. Відповідно в трьох випадках виконано емболізацію *a. pancreato-duodenalis*, а ще у 4 хворих емболізовано було по-

<p>НАВЧАННЯ З ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ПОЛІ БОЮ: ВЛАСНИЙ ДОСВІД Добровольський А. Л., Кожаків В. Л. <i>Одеський національний медичний університет</i></p>	54
<p>СТИЛІ ТА НАВИЧКИ ВИРШЕННЯ КОНФЛІКТІВ ТА ЇХНІ ВІДМІННОСТІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Єрмуракі П. П., Морванюк Г. В. <i>Одеський національний медичний університет</i></p>	57
<p>ТАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СПІЛКУВАННЯ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ Жеребко О. М. <i>Одеський національний медичний університет</i></p>	60
<p>MANAGERIAL & HEALTHCARE PRACTICES: SIMILARITIES AND DIFFERENCES Zhmai Aleksandr <i>Odesa National Medical University</i></p>	62
<p>КОМАНДНА РОБОТА ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Жовтенко О. В., Шевченко О. І. <i>Одеський національний медичний університет</i></p>	65
<p>ПЕРШИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЕМБОЛІЗАЦІЇ ГІЛОК ЧЕРЕВНОГО СТОВБУРА В ЛІКУВАННІ КРОВОТЕЧ ПРИ ГОСТРОМУ ПАНКРЕОНЕКРОЗІ Загороднюк О. М., Новосад Є. М. <i>Одеський національний медичний університет</i></p>	68
<p>ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ, ДОСЯГНЕННЯ Запорожан В. М., Григурко Д. О. <i>Одеський національний медичний університет</i></p>	69